

Belgaysî'nin kaynaklarda adı geçen diğer bazı eserleri de şunlardır: *en-Nevâzî-lü'l-fıkhîyye*, *el-Maḳâmetü'l-firâḳîyye*, *Taḳyîd 'alâ ḥadîsi "men ḳâme rama-zâne imânen ve'htisâben"*, *Taḥmîsü Ḳaṣîdeti Ümmî Hânî*?, *Teṣṭîru Ḳaṣîdeti İbn Ebî Cemre fî ḫatmî Şaḥîḥi'l-Bu-ḥârî*, *Manzûme fî aḳsâmî's-şavm 'alâ ṭarîḳati'l-üdebâ*?, *Manzûme fî aḥḳâ-mi'l-ḥad*. Müellifin ayrıca *Edâ'ü'd-deyn fî birri'l-vâlideyn* (*Edâ'ü'l-ḥukûḳ fî zem-mi'l-'ukûḳ*), *Fethu'l-muḳletî'l-'amyâ*?, *fî 'ademi imkânî'l-kimiyâ*?, *Tehyîcü'l-ḥicâ li-heycâ'î'l-hicâ ve Ḥâşiye 'alâ Şerḥi'l-Bennânî 'ale's-Süllem* gibi tamamlanamamış çalışmalarının yanı sıra İbn Hacer el-Askalânî'nin *Fethu'l-bârî'si*, Kastallânî'nin *İrşâdû's-sârî'si* ve Sübkî'nin *Cem'u'l-cevâmî'ci* gibi eserlere ta'likatı da vardır.

BİBLİYOGRAFYA :

Belgaysî, *İstidrâkû'l-felte 'alâ men ḳaṭa'a bi-ḳaṭi hemzeti 'elbette'* (nşr. Abdülkâdir Ahmed Abdülkâdir, *Âfâḳu's-şekâfe ve't-türâs*, IX/33 içinde), Rabat 1422/2001, s. 167-191; Ahmed en-Nemîşî, *Târîḥu's-şîr ve's-şu'arâ' bi-Fas*, Fas 1924, s. 102; M. Abbas el-Kabbâc, *el-Edebü'l-'Arabî fî'l-Mağribi'l-aḳşâ*, Rabat 1347/1929, s. 16; Mahlûf, *Şeceretü'n-nûr*, I, 437, 438; Abdül-melik el-Belgaysî, *Teṣnîfü'l-esmâ*?, Fas 1350, s. 1-52; Zirikî, *el-A'lâm*, I, 201; Kehhâle, *Mu'ce-mû'l-mü'ellifin*, II, 56; Muhammed b. Saîd es-Siddîkî, *İḳâzû's-serire li-târîḥi's-Şuveyre*, Dârül-beyzâ, ts. (Matbaatü Dârîl-kitâb), s. 134; Cîrârî, *Min A'lâmi'l-fikri'l-mu'âşır bi'l-'Udveteyn: er-Rabât ve Selâ*, Rabat 1971, I, 201, 230, 256; II, 41, 86, 205; a.mlf., *et-Te'lîf ve neḥḍatühû bi'l-Mağrib fî'l-ḳarni'l-şîrin min 1900 ilâ 1972*, Rabat 1406/1985, s. 64; İdrîs b. Mâhî el-Kaytûnî, *Mu'cemû'l-maṭbû'âtî'l-Mağribiyye*, Selâ 1988, s. 39-40; Abdüsselâm b. Abdülkâdir İbn Süde, *Sel-lû'n-nişâl li'n-niḍâl bi'l-eşyâḥ ve ehli'l-kemâl: Fihri'sü's-şüyûḥ* (nşr. Muhammed Haccî), Beyrut 1417/1997, s. 54-55; a.mlf., *İthâfû'l-mu'tâlî' bi-vefeyâtî a'lâmi'l-ḳarni'l-şâlis 'aşer ve'r-râbî'* (nşr. Muhammed Haccî), Beyrut 1417/1997, I, 341; a.mlf., "el-Belgaysî", *Ma'lemetü'l-Mağrib*, Selâ 1411/1991, s. 1339-1340; İbrâhîm el-Vâfî, *ed-Dirâsâtü'l-Ḳur'âniyye bi'l-Mağrib fî'l-ḳarni'r-râbî' 'aşer el-hicrî*, Dârülbeyzâ 1420/1999, s. 204-205; İbrâhîm b. Abdullah el-Hâzîmî, *Mev-sû'atü a'lâmi'l-ḳarni'r-râbî' 'aşer ve'l-hâmis 'aşer el-hicrî fî'l-âlemi'l-'Arabî ve'l-İslâmî*, Riyad 1419, II, 600-602; Muhammed b. Ahmed el-Kânûnî, *Cevâhirü'l-kemâl fî terâcimi'r-ricâl* (nşr. Allâl Rakûk v.dğr.), Rabat 2004, s. 54-60; Yûsuf Abdurrahman Mar'aşlî, *Nesrû'l-cevâhir ve'd-dü-rer*, Beyrut 1427/2006, I, 159-160; Abdülhâfiz el-Fâsî, *Mu'cemû's-şüyûḥ: Riyâzû'l-cenne ev el-Müdhîşü'l-muṭrib* (nşr. Abdülmecîd Hayâlî), Beyrut 1424/2008, I, 103-105; İbn Zeydân, *İthâfû a'lâmi'n-nâs* (nşr. Ali Ömer), Kahire 2008, III, 121-122; Abdürrahîm Ehu'l-Arab, "et-Türâşü'l-lügavî el-Mağribî: Ahmed b. el-Me'mûn el-Bel-gaysî nemûzecen", *Âfâḳu's-şekâfe ve't-türâs*, VIII/32 (1421/2001), s. 94-104.

MUSTAFA IRMAK

BELVİRANLI, Ali Kemal

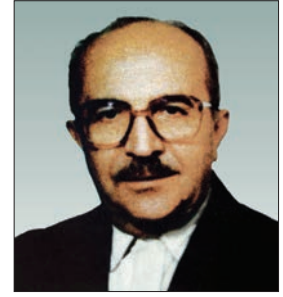
(1924-2003)

Kültür adamı, bestekâr ve doktor.

15 Kasım 1924'te Konya'da doğdu. Ailesi, babası Kaşıkçızâde İsmail Hakkı Efendi'nin köyü olan Konya Bozkır'a bağlı Belviran'a nisbetle Belviranlı soyadını aldı. İlk eğitimini babasından gördü. Kadir Şeyhzâde Ali Efendi ve İbrâhîm Efendi'den hıfzını tamamladıktan sonra 1944'te Konya Lisesi'ni bitirdi. Dinî ilimler alanında özel dersler aldı. Yüksek öğrenimini İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde tamamladı (1949).

Öğrencilik yıllarından itibaren İstanbul'da aralarında M. Sami Ramazanoğlu, Hasi b. Efendi, Abdülaziz Bekkine, Mehmet Zahit Kotku gibi şeyhlerin; Ömer Nasuhi Bilmen, Bekir Hâki Efendi, Abdurrahman Şeref Güzelyazıcı, Hasan Basri Çantay gibi âlimlerin; Nurettin Topçu, Necip Fazıl Kısakürek, İbnülemin Mahmud Kemal İnal ve Mahir İz gibi şair ve ediplerin olduğu sohbetlerde bulundu. Dinî müzik alanındaki Ali Üsküdarlı ve Sadettin Kaynak'tan faydalandı. Nisan 1951 – Nisan 1953 arasında yirmi dört sayı çıkardığı *İslâm'ın Nuru* dergisinde anılan şahsiyetlerin önemli bir kısmının yazı ve şiirleri yayımlandı. 1953'te Konya'ya döndü; bir yandan hekimlik mesleğini icra ederken diğer yandan kurucuları arasında yer aldığı Aydın Fikirler Kulübü başta olmak üzere çeşitli cemiyetlerde kültür ve sanat faaliyetlerinde bulundu. İstanbul'un kültür ve sanat ortamının Konya'ya taşınması için çaba gösterdi. İmam-Hatip Okulu ve Yüksek İslâm Enstitüsü öğrencilerine yönelik özel Osmanlı ve müzik çalışmaları yaptırdı. Türkiye İmam-Hatip Okulları Mezunları Cemiyeti'nin yayın organı olan ve 1961-1979 yılları arasında yayımlanan Türkiye'de en uzun soluklu dergilerden biri olan *İslâm'ın İlk Emri Oku*'da makaleler yazdı. 1967-1973 yıllarında Londra'da meslekî çalışmalarının yanı sıra uluslararası İslâmî teşkilâtlarda aktif görevler üstlendi. Daha sonra Konya'ya dönerek hekimlikle birlikte kültür ve sanat faaliyetleri ve yayıncılıkla uğraştı. 14 Eylül 2003'te Konya'da vefat etti ve Hacı Fettah Mezarlığı'na defnedildi.

Ali Kemal Belviranlı başta Ali Ulvi Kurucu olmak üzere pek çok kişinin ilim ve kültür çevrelerinde daha iyi tanınmaları için çaba sarfetmiş, Ali Ulvi Kurucu'nun *İslâm'ın Nuru* dergisinde yayımladığı şiirleri derleyerek önce *Nurdan Sesler*

Ali Kemal Belviranlı

(Ankara 1957) ve ardından *Gümüş Tül ve Alevler* adıyla yayımlamıştır. Hasan Basri Çantay'ın *Kur'an-ı Hakîm ve Meâl-i Kerîm*'i ile Ömer Nasuhi Bilmen'in *Hukûk-ı İslâmiyye ve Istilâhât-ı Fikhiyye Kâmusu* adlı eserleri ve Mehmet Remzi Tepeler'in şiirlerinin (*Gözyaşları*) neşrine katkıda bulunmuştur.

Müzik nazariyatı konusunda kendini yetiştiren Belviranlı özellikle dinî müzik üzerinde yoğunlaşmıştır. Yunus Emre, Mehmed Âkif Ersoy, Yaman Dede, Ali Ulvi Kurucu, Nuri Baş gibi şairlerin şiirlerinden ilâhî, salât, şuşul gibi formlarda bestelediği elli civarındaki eserinden yirmi beşi müzik mecmualarında yer almıştır. Ayrıca Kur'an-ı Kerîm'i güzel okuma, temel dinî bilgiler, Osmanlıca öğrenimi ve dinî müzik alanında bir kısmı başlangıç seviyesinde kalan eserler kaleme almıştır. Yayımlandığı dönemde ihtiyaca belli ölçüde cevap veren bu eserler arasında *Aruz ve Ahenk* (Konya 1965), çok okunan ve yayımlanan *İslâm Prensipleri* (Konya, ts.), *Musiki Rehberi - Dinî Müsiki* (Konya 1975), *Osmanlıca Rehberi* (Konya 1976), *Cönk: İlâhîler ve Mevlid* (İstanbul 1978), *Tecvid* (Konya 1980), *Beyân'ül Hak (Sözün Doğrusu)* (İstanbul 1995), *Kur'an Rehberi* (Ahmet Gürtaş ile birlikte, İstanbul 1997) sayılabilir.

BİBLİYOGRAFYA :

Ali Ulvi Kurucu, *Hatıralar* (haz. M. Ertuğrul Düzdağ), İstanbul 2007, I, 42-43, 52; III, 234-235; Coşkun Yılmaz, "Bir Osmanlı Münevverinin Ardından", *Zaman*, İstanbul 28 Eylül 2003; Ömer Faruk Belviranlı, "Belviranlı, Ali Kemal", *Konya Ansiklopedisi*, Konya 2011, II, 78; <http://www.sanatmuziginotalari.com>.

MUSTAFA SABRİ KÜÇÜKBAŞÇI

BENZING, Johannes

(1913-2001)

Türkolog ve Altayist.

13 Ocak 1913'te Güney Almanya'da Schweningen'de doğdu. Orta öğreniminden sonra birkaç yıl ticaretle meşgul oldu. 1936-1939 yıllarında Berlin Üniversitesi'nin